Bona Signum
Läromedel
Bok Film Spel

Lärarhandledning för läromedlet

Så gör man

Hur gör man egentligen när man ska åka tåg? Eller byta binda? Hur klär man sig på vintern?

Läromedlet ”Så gör man” består av åtta bildstödsberättelser med fem bilder i varje och en kort text till varje bild. ”Så gör man” finns i fem olika teman: **Vardagsaktiviteter, Hygien, Väder och kläder, Fritid och hobby och Städa och tvätta.**

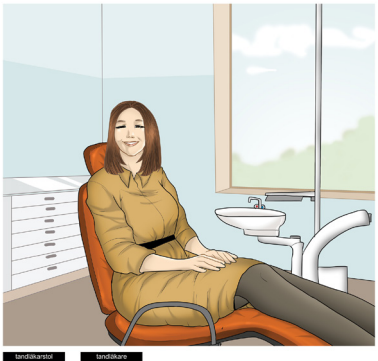
Läromedlet finns både i tryckt form och i digital form. Man kan köpa dem som antingen dragspelsböcker i en ask eller som en spiralbunden bok.
I de spiralbundna böckerna finns ytterligare stöd i form av pictogram eller TAKK, tecken som alternativ och kompletterande kommunikation. Här ser du hur de olika formaten kan se ut.
Dragspelsböckerna i askar har inga symbolspråk, där finns endast text och bilder.

Dragspelsböcker, bilder på rad med kort text under.

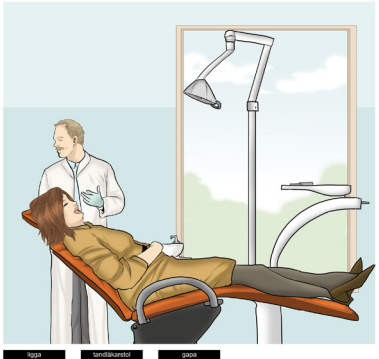
Jag går in i kyrkan. En man pratar. Jag sjunger sånger.

Bokform: en bild per sida med text och pictogram eller TAKK-symboler.

Jag sätter mig i stolen hos tandläkaren.

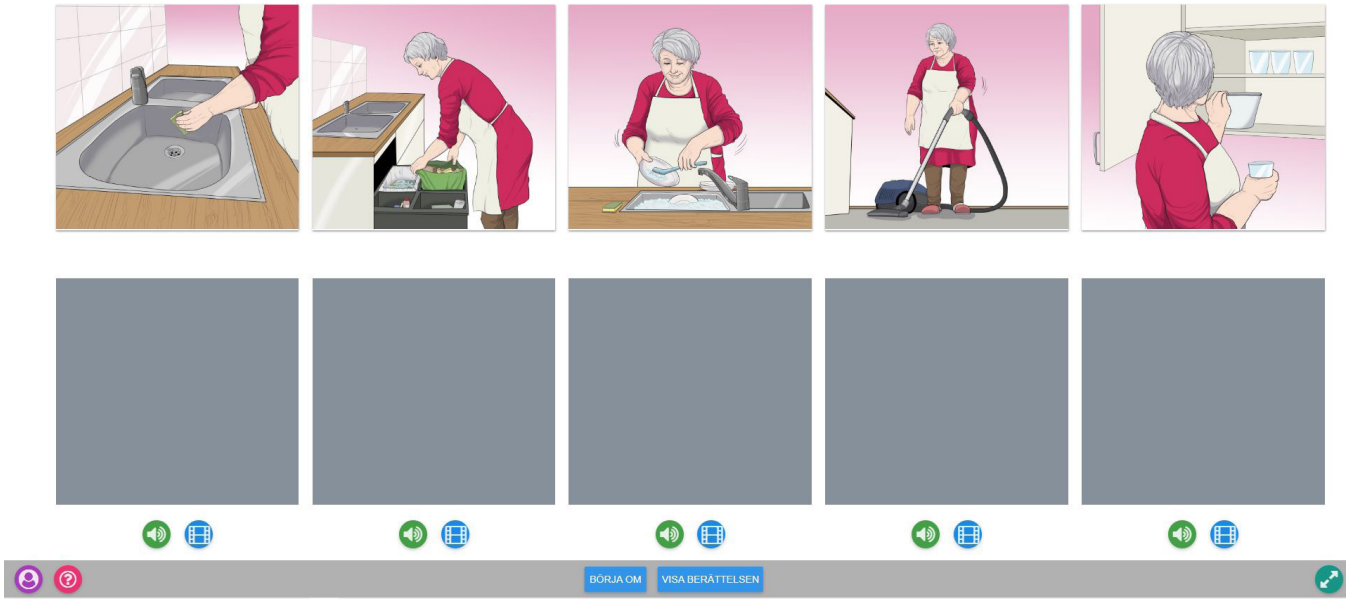

Jag ligger stilla i stolen och gapar.

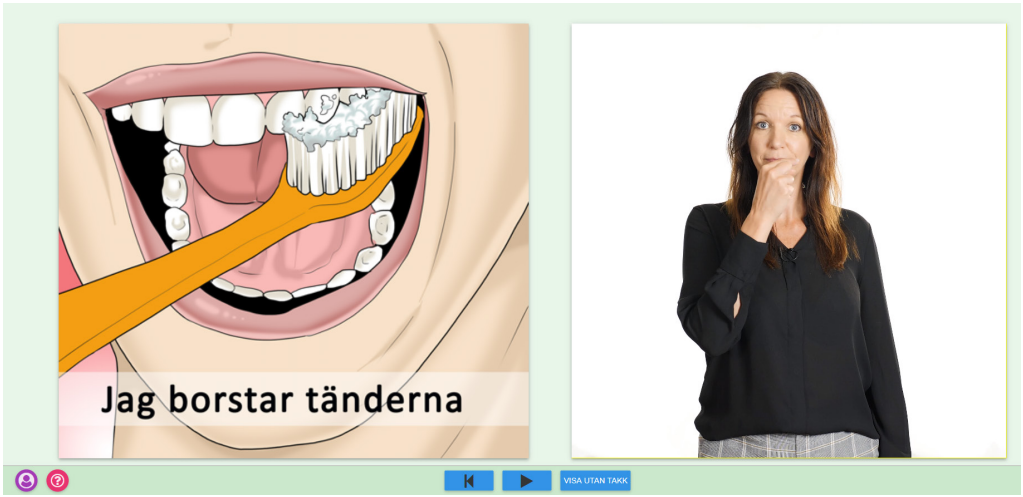
Formatet på det tryckta dragspelsböckerna är litet så att man kan ta det med sig i fickan om man föredrar det. För de elever som behöver ha bildstöd till hands i momenten kan det vara bra.

”Så gör man” finns även i digital form

Alla tema i ”Så gör man” finns även på vår digitala webbplats BonaPlay. Där kan man arbeta med återkoppling för att säkerställa att eleven förstått hur man gör. Eleven får då med stöd av antingen text, röst eller filmklipp med TAKK själv lägga bilderna i rätt ordning. Med detta kan man arbeta i en dator, en Ipad eller på en smartboard. Du kan också välja att se berättelsen när du jobbat färdigt eller se den innan du ska jobba med den, antingen som bildspel med en speaker eller som film med TAKK.

Lägg bilderna i rätt ordning på rutorna under. Tryck på grön knapp om du vill höra texten eller på blå knapp om du vill se Maria läsa och teckna texten med TAKK.

Välj om du vill se filmen med Maria och TAKK eller bara med speaker.

Hur kan man använda ”Så gör man”?

Inför en aktivitet är det bra att sitta tillsammans med eleven och samtala runt varje bild i den bildberättelsen man vill lyfta. Vad händer på bilden? När brukar du göra det? Hur känns det? Varför gör man så?

Eftersom detta är enkla beskrivningar med bara en kort textrad så behöver man inför vissa elever förklara lite mer ingående om vissa saker. Fördelen är att man då också kan anpassa mycket beroende på behov. Kanske är det så att man inte tvättar håret själv, men ändå vill veta hur det går till? Varför ska man tvätta händerna så ofta, varför är det viktigt?

Ställ frågor runt bilderna och diskutera i grupp eller enskilt med eleven, beroende på vad som fungerar bäst.

Exempel Åka tåg:

Jag köper en biljett. Sen väntar jag.

Frågor man kan ställa och diskutera:

Vad är en biljett?
Vad kostar en biljett?
Varför ska man ha en biljett?
Var väntar man?
Väntar man länge?

Återkoppling

I arbetet med återkopplingsfrågor får man också möjlighet att utveckla resonemangen runt aktiviteterna och även se hur mycket eleven tagit till sig.

Använd en av bildberättelserna och ställ sedan frågor.

Exempel ”Jag går till tandläkaren”

Vi tittar på bilderna och pratar om de olika momenten. Sen ställer vi frågor:

Var anmäler man sig när man kommer till tandläkaren?

Vad ska man göra inne hos tandläkaren?

Vad gör tandläkaren?

Vad gör man innan man går hem?

Andra saker att göra med ”Så gör man”.

• Gör egna bildberättelser! Ta foton när ni är iväg och klistra fast dem på ett papper. Vik till en dragspelsbok.

• Spela upp bildberättelsen som en teaterpjäs.

• Använd bildberättelserna på en smartboard och låt eleverna välja, byta bilder och berätta om den gången de åkte tåg, flyg eller var hos doktorn.

Det finns säkert massor av andra sätt att använda materialet på. Om du har något tips så får du gärna dela med dig till mig på epost, ann@bonasignum.se så fyller jag på här.

Kopplingar till läroplaner

Under Naturvetenskapliga ämnen i grundsärskolans läroplan står under mål att för att få att få betyg E ska detta vara uppfyllt:

Eleven kan medverka i att beskriva några av människans kroppsdelar och sinnen och deras funktion och samband.

I ämnet Motorik i samma läroplan finns under rubriken Centralt innehålla formuleringen:

”Klädsel för olika aktiviteter samt betydelsen av omklädning och dusch.” samt även ”Kropp, känslor och sinnen samverkar i den motoriska utvecklingen, som i sin tur främjar självständigheten och hälsan.”

Det finns också som kunskapskrav för grundläggande kunskaper i slutet av årskurs 9:

”Eleven kan delta i kommunikation om betydelsen av rörelse och fysisk aktivitet när det gäller att få en god kroppsuppfattning, främja hälsan och förebygga skador. Dessutom deltar eleven i kommunikation om samband mellan fysisk aktivitet, väderlek och klädval och samband mellan fysisk aktivitet och hygien.
Eleven deltar i att använda kunskaperna i olika situationer.

Liknande formuleringar finns i ämnet Idrott och hälsa på gymnasiesärskolans individuella program. Undervisningen skall innehålla klädsel och utrustning vid vistelse i naturen i samband med olika aktiviteter och under olika årstider
Under rubriken Mål, stycket ”Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundsärskola, inriktning ämnesområden” finns även där uttryckt att ”har fått kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället”

I ämnet ”vardagsaktiviteter” står följande:
Undervisningen inom ämnesområdet vardagsaktiviteter ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om mönster och rutiner som ingår i vardagen. Eleverna ska ges förutsättningar att ta initiativ till, planera och genomföra aktiviteter som har betydelse för praktiska situationer i hemmet. På så sätt ska undervisningen bidra till ökad självständighet hos eleven och tilltro till den egna förmågan att agera.

Även gymnasiesärskolans individuella program har dessa ämnen i sitt centrala innehåll. I ämnesområdet ”Individ och samhälle” skall behandlas normer, regler och lagar med betydelse för eleven och samhället samt hur de kan följas men också samhällsfunktioner, till exempel Försäkringskassan, polisen samt hälso- och sjukvården.

Även i ämnesområdena ”kommunikation” i grundsärskolan och ”språk och kommunikation” inom individuellaprogrammet på anpassat gymnasie kan detta läromedel användas. Undervisningen inom ämnesområdet kommunikation ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i att samspela med andra och en tilltro till sin förmåga att aktivt påverka sin situation. Eleverna ska ges förutsättningar att kommunicera i olika sammanhang och kunna uttrycka sig med tydlig avsikt i tal och andra kommunikationsformer. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar

sitt språk och sin identitet. Vidare ska undervisningen stimulera elevernas vilja att ta emot och tolka kommunikation. På så sätt ska eleverna ges möjligheter att utveckla sin förmåga att lyssna, samtala och förstå. Undervisningen ska bidra till att eleverna får förståelse för att sättet man uttrycker sig på kan få konsekvenser för en själv och för andra människor. Genom undervisningen ska eleverna möta och uppleva såväl digitala som andra former av kommunikation, till exempel bilder, litteratur, film, teater, drama och rörelse. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sin förståelse för omvärlden.

Ur kursplanens centrala innehåll:
Kommunikationsverktyg. Hur de kan användas för att förstärka kommunikation.
Ur det centrala innehållet i gymnasiesärskolans individuella program:
Berätta, återberätta och beskriva händelser med hjälp av olika kommunikativa redskap som minnesstöd i vardagen, till exempel bilder, fotografier och scheman.

För boken **Städa och tvätta** kan man hitta följande i kursplanerna för anpassad grundskola under ämnet vardagsaktiviteter:

Ämnets syfte

Undervisningen inom ämnesområdet vardagsaktiviteter ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om mönster och rutiner som ingår i vardagen. Eleverna ska ges förutsättningar att ta initiativ till, planera och genomföra aktiviteter som har betydelse för praktiska situationer i hemmet. På så sätt ska undervisningen bidra till ökad självständighet hos eleven och tilltro till den egna förmågan att agera.
Genom undervisningen inom ämnesområdet vardagsaktiviteter ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att välja, planera och genomföra aktiviteter i vardagsmiljön.

I årskurs 1–3
Vardagsrutiner och vardagsmiljö
Hygien och rengöring vid hantering och tillagning av livsmedel.
Återvinning och hur den fungerar.
Redskap som används i hemmet.
Olycksrisker i hemmet och hur de kan förebyggas.

I årskurs 4–6

Vardagsrutiner och vardagsmiljö
Hygien och rengöring vid hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.
Återvinning och hur den fungerar.
Redskap, verktyg och teknisk utrustning som används i hemmet.
Olycksrisker i hemmet och hur de kan förebyggas.

I årskurs 7–9
Vardagsrutiner och vardagsmiljö

Hygien och rengöring vid hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.
Återvinning och hur den fungerar.
Tvätt, rengöring och vård av olika material och ytor i hemmet. Miljövänliga metoder för detta.
Redskap, verktyg och teknisk utrustning som används i hemmet.
Olycksrisker i hemmet och hur de kan förebyggas.

För temat **fritid och hobby** finner vi följande i kursplanen för anpassad grundskola:

Centralt innehåll
I årskurs 1–3
Rörelse
Grundläggande motoriska rörelser. Lekar, danser och rörelser till musik, såväl inomhus som utomhus.
Finmotorik, till exempel handgrepp och ansiktsmotorik.
Rörelser i vatten.

Ämnesspecifika begrepp
Ord, begrepp och symboler inom ämnesområdet motorik för att till exempel kommunicera om rörelse.

I årskurs 4–6

Rörelse

Grundläggande motoriska rörelser. Deras sammansatta former i redskapsövningar, lekar, danser och rörelser till musik, såväl inomhus som utomhus.
Lekar, danser och andra rörelseaktiviteter och deras regler.
Rörelser i vatten, till exempel balansera, flyta och simma i mag- och ryggläge.

Hälsa och livsstil
Samband mellan rörelse och hälsa.
Klädsel för olika aktiviteter samt betydelsen av omklädning och dusch.
Förebyggande av skador, till exempel genom uppvärmning och allsidig träning.
Samtal om upplevelser av olika fysiska aktiviteter.

Ämnesspecifika begrepp
Ord, begrepp och symboler inom ämnesområdet motorik för att till exempel kommunicera om rörelse och hälsa.

I årskurs 7–9
Rörelse Grundläggande motoriska rörelser. Deras sammansatta former i redskapsövningar, lekar, danser och rörelser.